РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на здравеопазването
Регионална здравна инспекция – Стара Загора

УВАЖАЕМИ РОДИТЕЛИ,

Предпазете детето си от рак с безплатна ваксина срещу HPV

Национална програма за първична профилактика на ракови заболявания, причинени от HPV, 2025–2030 г.

Защо е важна ваксината?

Високорисковите типове HPV се откриват при **99% от предраковите заболявания на маточната шийка**. Вирусът причинява и рак на вулвата, влагалището, пениса, ануса, устата и гърлото, както и аногенитални брадавици – при момичетата и при момчетата. Ваксината по Програмата защитава срещу 9 типа HPV (6, 11, 16, 18, 31, 33, 45, 52 и 58) – най-честите причинители на рак и брадавици.

Кой има право на безплатна ваксина през 2026 г.?

Група	1-ва доза	2-ра доза	3-та доза
2 дози: момичета до 15 г. и момчета	момичета **10–15 г.** момчета **10–14 г.**	**6–12 месеца** след първата момичета **10–16 г.** момчета **10–15 г.**	—
3 дози: момичета на и над 15 г.	момичета **15–18 г.**	**1–6 месеца** след първата (препоръчително 2 месеца) момичета **15–18,5 г.**	**3–6 месеца** след втората (препоръчително 4 месеца) момичета **15–19 г.**

Важно: Втората и третата доза са безплатни **независимо дали предходната доза е поставена по национална програма или не.** Възрастите са в ненавършени години.

Доказан ефект – резултати от популационни проучвания

ШОТЛАНДИЯ
0 случая
на инвазивен рак при ваксинираните на 12–13 г.

АНГЛИЯ
–87%
по-малко случаи на рак; –97% тежки предракови състояния (CIN3)

ШВЕЦИЯ
–88%
по-нисък риск при ваксинираните преди 17 г.

НИДЕРЛАНДИЯ
–92%
по-нисък риск от рак при напълно ваксинираните на 16 г.

*Най-силна е защитата, когато ваксината е поставена **в ранна възраст** – преди контакт с вируса.*

Къде сме ние?

- В България **над 1 000 жени годишно** се разболяват от рак на маточната шийка – заболеваемостта е **почти два пъти по-висока** от средната за ЕС (23 срещу 12 на 100 000 жени).
- Обхватът с ваксината сред момичетата у нас е едва **3–4% (2024 г.)**, удвоен през 2025 г. (18 495 поставени дози). За сравнение: Хърватия, Северна Македония, Албания и Косово – **60–75%**, Словения – **86%**.
- Ваксината се прилага по национални програми в **162 държави**.

Ваксината се поставя от личния лекар, педиатър или акушер-гинеколог.

Въпроси и съдействие: **042/602 468** или **0884 900 657** – д-р Таня Перчемлиева, регионален координатор по Програмата

ПРОФИЛАКТИКАТА Е ЕФЕКТИВНА, КОГАТО Е НАВРЕМЕ!

Източници: СЗО/УНИЦЕФ; Palmer et al., JNCI 2024; Falcaro et al., Lancet 2021; Lei et al., NEJM 2020; RIVM 2025; EC/OECD Country Cancer Profile 2025; МЗ. РЗИ – Стара Загора